

Arvosteluperusteet Filosofia kysymykset 1 ja 2.

Objektivismi maun paradoksin ratkaisuyrityksenä

1. Maun paradoksin määrittely. maximum 3p
2. Maun käsitteen luonnehdinta. max. 1p.
3. Objektivismin kuvaus. Miltä on objektivismi? max. 3,5p.
4. Kriteerien tunnistamisen ongelma. max. 4 p.
5. Arvorealismen tarkastelu. max. 1
6. Objektiviisen ratkaisuyrityksen onnistuneisuuden tarkastelu. max. 2p.

Arvioitu myös tyyliä, koherenssia ja filosofista tajua max. 2.5.p

Huom. tässä tehtävässä kriteeripisteiden summa on tarkoituksella 17 (>15). Näin maksimipisteisiin yltäneet vastauksetkin voivat ydinkohdiltaan poiketa toisistaan.

*****

Milliläinen näkemys erisnimistä ja sen pääongelmat

1. J.S. Millin erisnimien teorian esitys. max. 2,5 p.
2. Neljä ongelmaa (tyhjien nimien ongelma; kielteisten olemassaoloväitteiden ongelma; identiteettiväitteiden ongelma; uskomusväitteisiin liittyvä ongelma.) Jokaisesta max. 2.5 p.

Arvioitu myös tyyliä, koherenssia ja filosofista tajua max. 2.5.p

3. Demokratian vastainen tiedollinen argumentti ja sen kritiikki (15p)

Demokratian vastaisen tiedollisen argumentin muotoilu:

1. On olemassa yhteinen hyvä, josta voi saada tietoa. (a 0,5p)
2. Toisilla on enemmän tietoa yhteisestä hyvästä kuin toisilla. (b 0,5p)
3. Poliittisesti tärkeiden päätösten tulee olla mahdollisimman suuressa määrin yhteisen hyvän mukaisia. (c 0,5p)
4. Ne joilla on enemmän tietoa yhteisestä hyvästä, kykenevät suuremmalla todennäköisyydellä tekemään yhteisen hyvän mukaisia päätöksiä. (d 0,5p)
5. Siis: niiden, joilla on enemmän tietoa yhteisestä hyvästä, tulee tehdä poliittisesti tärkeät päätökset. (e 0,5p)
6. Mutta: demokratia on päätöksentekomenettely, jossa kaikki voivat tasa-arvoisesti osallistua poliittisesti tärkeiden päätösten tekemiseen. (f 0,5p)
7. Siispä: demokratia ei ole hyvä tapa tehdä päätöksiä. (g 0,5p)

YHT. 3,5p

Skeptinen argumentti demokratian puolesta (premissi 1):

- Yhteisestä hyvästä ei voi olla tietoa. (h 0,5p)
- Poliittinen päätöksenteko liittyy aina oleellisesti arvoihin ja arvot - yhteinen hyvä mukaan lukien – eivät ole tiedon kohteita. (i 0,5p)

YHT. 1p

Kritiikkiä skeptiselle argumentille demokratian puolesta:

- Jos kaikki poliittiset arvostelmat ovat subjektiivisia, myös arvostelma demokratian hyvydestä on subjektiivinen. (j 0,5p)
- Yhteistä hyvää koskevan tiedon kieltäminen kumoaa demokratian vastaisen tiedollisen argumentin. Mutta se kumoaa samalla myös kaikki mahdolliset moraaliset argumentit demokratian puolesta. (k 0,5p)

YHT. 1p

Tiedollisen auktoriteetin ongelma:

- Jotta demokratian vastaisen argumentin johtopäätöksellä (5) olisi käytännön merkitystä, on kyettävä luotettavasti tunnistamaan ne, jotka tietävät muita enemmän yleisestä hyvästä. (l 0,5p)
- Lisäksi pitää oikeuttaa enemmän tietävien valta vähemmän tietäville. (m 0,5p)
- Ei ole olemassa hyväksytyä tapaa todeta, kenellä on paras tieto yleisestä hyvästä. (n 0,5p)
- Kehä: Jotta voisimme uskoa päätökset niille, jotka tietävät eniten yleisestä hyvästä, pitää ensin päättää keitä he ovat. Mutta tätä ei voi tietää ilman tietoa tai yksimielisyyttä yleisestä hyvästä. (o 0,5p)

YHT. 2p

Kritiikkiä tiedollisen auktoriteetin ongelmalle:

- Vain demokratian kannattaja olettaa, että valtavaateet täytyy voida oikeuttaa kaikille. Demokratian vastustajan ei tarvitse oikeuttaa valtavaateita. (p 0,5p)

YHT: 0,5p

Demokratia tiedollisena auktoriteettina:

- Kiistetään premissi (2), että toisilla on enemmän tietoa yleisestä hyvästä kuin toisilla. (q 0,5p)
- Paras yleistä hyvää koskevan tiedon lähde on demokratia itse. Enemmistön tahto kertoo, mikä on yleinen hyvä. (r 0,5p)
- Peruste: Condorcet'n juryteoreema. Kuvaus (s 0,5p), nimeäminen (t 0,5p)

YHT. 2p

Kritiikkiä demokratialle tiedollisena auktoriteettina:

- Yleensä ajatellaan, että politiikassa vähemmistöön jääneillä on täysi oikeus säilyttää näkemyksensä. (u 0,5p)
- Jury-teoreeman kääntöpuoli: nopeasti kasvava enemmistön erehtyväisyys jos ryhmän jäsenten luotettavuus on alle 0,5. (v 0,5p)
- Jos äänestäjien luotettavuutta ei voida arvioida yleisesti hyväksytyllä tavalla, ei voida tietää, onko ryhmän enemmistö luotettava. (w 0,5p)

YHT. 1,5p

Demokratian oikeuttaminen (premissi 3):

- Tasa-arvon vaatimuksen ensisijaisuuden tunnustaminen: oikeudenmukaisuus vaatii tasa-arvoista kohtelua. Oikeudenmukaisuuden vaatimus on tärkeämpi, kuin että yksittäiset ratkaisut ovat yleisen hyvän mukaisia. (x 0,5p)
- Valtion erityspiirteet ⇒ oikeudenmukaisuus tärkeää (y 0,5p)

YHT. 1p

Kirjoitustyö ja esitystavan johdonmukaisuus

z 2,5p

4a. Miten kulttuurien moninaisuuden synnyttämiä ongelmia voidaan Chandran Kukathasin mukaan pyrkiä ratkaisemaan? (5p)

Käsite "isolaatiopolitiikka" (a 0,5p)

Isolaatiopolitiikka tarkoittaa, että yhteiskunta eristyy jollain tavalla säilyttääkseen yhtenäisyytensä. (b 0,5p)

Käsite "assimilaatiopolitiikka" (c 0,5p)

Assimilaatiopolitiikka tarkoittaa, että maahanmuutto sallitaan sillä ehdolla, että muuttajat sopeutuvat ja mukautuvat vastaanottavan yhteiskunnan tapoihin. (d 0,5p)

Käsite "monikulttuurisuuspolitiikka" (e 0,5p)

Jako heikkoon ja vahvaan monikulttuurisuuspolitiikkaan (f 0,5p)

Heikko monikulttuurisuuspolitiikka tarkoittaa, ettei kulttuuriassimilaatiota tule edistää, mutta ei myöskään estää. (g 0,5p)

Vahva monikulttuurisuuspolitiikka tarkoittaa, että yhteiskunnassa annetaan lain turvaamia erioikeuksia ja -vapauksia kulttuuriryhmille. (h 0,5p)

Käsite "apartheid" (i 0,5p)

Apartheid tarkoittaa, että kulttuuriryhmät eristetään toisistaan niin, että niiden elinpiirit ovat mahdollisimman vähän tekemisissä toistensa kanssa. (j 0,5p)

4b. Millaisia näkemyksiä ovat eettinen intuitionismi ja preskriptivismi? Millaisia ongelmia niihin liittyy? (6p)

Intuitionismin mukaan moraaliarvostelmat ovat väitteitä. JA/TAI Intuitionismin mukaan moraaliarvostelmilla on totuusarvo. (a 0,5p)

Intuitionismin mukaan voimme tietää, mikä on moraalisesti oikein tai väärin. (b 0,5p)

Intuitionismin mukaan moraalista saadaan tietoa ilman päättelyä ja järkeilyä erityisellä intuitiivisella käsityskyvyllä. (c 0,5p)

Intuitionismin ongelma: Mitä perusteita meillä on luottaa intuitioon? (d 0,5p)

Intuitionismin ongelma: Intuitionismi tekee moraalikiistojen ratkaisemisen mahdottomaksi. (e 0,5p)

Preskriptivismin mukaan moraalitieto ei ole mahdollista. (f 0,5p)

Jokainen moraaliarvostelma sisältää käskyn, joka kohdistuu väitteen esittäjään itseensä. (g 0,5p)

Jokainen tosissaan esitetty moraaliarvostelma sisältää esittäjänsä sitoumuksen toimia tuon arvostelman mukaisesti. (h 0,5p)

Vilpittömät moraaliarvostelmien esittäjät noudattavat arvostelmissa itselleen antamiaankäskyjä, ellei mikään heitä estä. (i 0,5p)

Preskriptivismin ongelma: On tavallista, ettei henkilö toimi esittämänsä moraaliarvostelman mukaisesti. (j 0,5p)

Preskriptivismin ongelma: Moraalista keskustellaan usein periaatteellisella tasolla antamatta käskyjä. (k 0,5p)

Preskriptivismin ongelma: Hare esittää teoksessaan, miten moraaliongelmia ratkaistaan. Mutta jos preskriptivismi pitää paikkaansa, moraaliongelmia ei voi ratkaista. (l 0,5p)

4c. Millä ehdoin toimintaa voidaan oikeusfilosofiassa pitää rangaistuksena? (2p)

Rangaistus on luonteeltaan epätoivottava. (a 0,5p)

Rangaistus on aina annettu jostain. (b 0,5p)

Rangaistuksen voi langettaa vain sellainen taho, jolla on siihen moraalinen tai juridinen oikeus. (c 0,5p)

Rangaistus toteutetaan tiettyjen moraalisten ja juridisten normien mukaisesti. (d 0,5p)

4d. Luonnehdi mitä "henkilöön kohdistuva diskriminaatio" tarkoittaa (2p)

Syrjintää, joka kohdistuu henkilöön, kun hän ei kykene säätelemään diskriminoivan kohtelun perusteena olevaa toimintaansa. (a 1p)

Syrjintä kohdistuu henkilöön myös, mikäli syrjinnän perusta kuuluu syrjityn elämäntapaan tai identiteettiin, vaikka hän kykenisi säätelemään toimintaansa. (b 1p)